

ROMACT

www.coe-romact.org

INCLUZIUNEA

ROMILOR
LA NIVEL
LOCAL

ABORDAREA
ROMACT

Co-funded
by the European Union

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Co-funded and implemented
by the Council of Europe

O provocare europeană: nevoia de a acționa la nivel local

Marginalizarea și sărăcia semnificativă a romilor sunt fapte vizibile în toată Europa. Sunt necesare acțiuni concrete și adecvate pentru a aborda problemele sociale și economice cu care se confruntă românii, iar acest lucru nu poate fi realizat fără **o voință politică puternică**, fără angajament și resurse din partea autorităților de stat sau fără **implicarea activă a romilor**.

Cu toate acestea, multe autorități locale se confruntă cu **limitări și constrângeri** în ceea ce privește **resursele umane și financiare adecvate**, precum și cu diverse **circumstanțe politice și blocaje structurale** care interferează cu implementarea eficientă a politicilor la nivel local.

În plus, lipsa expertizei și a resurselor necesare pentru a dezvolta acțiuni integrate menite a aborda problemele multiple cu care se confruntă comunitățile marginalizate, precum și lipsa încrederii reciproce între comunitățile locale de romi și administrațiile locale sunt bariere importante care împiedică progresul în domeniul incluziunii sociale a romilor.

Setul de instrumente ROMACT este disponibil pe site-ul ROMACT pentru primării, instituții locale și pentru cetățenii activi care doresc să îmbunătățească condițiile de viață ale comunităților defavorizate, inclusiv ale romilor.

Programul ROMACT

Încă din anul 2013, **Consiliul European și Comisia Europeană** implementează un Program comun – ROMACT – „Consolidarea voinței politice și a înțelegerii incluziunii romilor la nivel local și regional”, **dezvoltat pe cadrele de politici europene și naționale existente pentru incluziunea romilor**, care recunoaște faptul că măsurile la nivel local și regional sunt decisive pentru a genera îmbunătățiri în comunitățile de romi în domenii cheie precum educația, locuirea, ocuparea forței de muncă și sănătatea.

Scopul Programului ROMACT este de a **îmbunătăți capacitatea autorităților locale de a dezvolta și de a implementa planuri și proiecte pentru incluziunea romilor**, bazate pe nevoile și prioritățile concrete ale comunităților locale de romi marginalizate.

Ținând cont de faptul că schimbarea politicilor și consolidarea capacității sunt procese pe termen lung, ROMACT oferă **expertiză** părților interesate locale, utilizând o abordare integrată și depunând eforturi pentru dezvoltarea de **soluții locale de către localnici pentru nevoile locale**. De asemenea, se **bazează pe realizările anterioare** în domeniu și pe **lecțiile învățate** din experiențele naționale și europene.

Din 2013 până în 2017, Programul a fost implementat în următoarele 6 țări (Bulgaria, Cehia, Ungaria, Italia, România, Slovacia). Din 2018, ROMACT s-a concentrat doar pe **Bulgaria și România**.

O metodologie în 4 pași

Programul ajută autoritățile locale să îmbunătățească viața tuturor cetățenilor, inclusiv a romilor, prin evaluarea în comun a nevoilor, planificarea acțiunilor împreună cu toți cei implicați și facilitarea transpunerii acestor planuri în măsuri concrete.

Metodologia ROMACT constă din 4 pași, implementați pe parcursul unei perioade de 18 până la 22 de luni la nivelul fiecărei localități:

- 1) Creșterea gradului de conștientizare și consolidarea angajamentului autorităților locale față de incluziunea romilor;
- 2) **Agrearea a ceea ce trebuie făcut** pentru a îmbunătăți condițiile de viață ale comunității de romi;
- 3) Transpunerea planurilor de acțiune de dezvoltare locală în **măsuri și proiecte concrete**;
- 4) **Finanțarea, implementarea și monitorizarea** măsurilor și proiectelor.

Funcționarea ROMACT

Un element important al metodologiei ROMACT este reprezentat de către **Grupul de acțiune comunitar / cetățenesc (CAG)**, un grup informal care este înființat la începutul procesului și care ar trebui să devină un partener al localității în facilitarea participării cetățenilor romi în procesul de dezvoltare locală.

Un alt element important al procesului ROMACT este reprezentat de grupul de lucru la nivelul administrației locale – **Grupul de Lucru Local pentru**

Incluziunea Romilor, care include reprezentanți ai diferitelor departamente din cadrul autorității publice locale vizate și ai altor instituții locale (școli, instituții din domeniul sănătății, servicii de protecție socială și ocupare, instituții culturale și religioase etc.), ONG-uri locale relevante, reprezentanți ai comunității/cetățenilor (CAG) și un Coordonator din partea municipalității (persoană desemnată de către primar pentru a se ocupa de proces).

Munca acestor două grupuri este interconectată și oferă contribuția necesară pentru evaluarea, dezvoltarea și implementarea măsurilor care au ca scop îmbunătățirea condițiilor de viață și a statutului comunităților marginalizate, inclusiv a romilor.

La nivel operațional, Programul ROMACT lucrează printr-o **echipă de coordonatori de teren, facilitatori comunitari și experți** la nivelul fiecărei localități partenere, îndrumând procesele de obținere a rezultatelor concrete prin implementarea activităților și a planurilor pe termen scurt, mediu și lung. **Facilitatorii mobilizează grupurile de cetățeni / CAG-urile**, sprijină abilitarea cetățenilor pentru a participa la procesul de dezvoltare locală și realizează legăturile cu activitatea la nivelul administrației locale. Pe baza nevoilor evaluate, **experții** sunt angajați punctual pentru a oferi **instruire și coaching** reprezentanților administrației locale și altor părți interesate relevante, **sprijinindu-i în planificarea strategică**, identificarea surselor de finanțare (UE, naționale etc.) și **dezvoltarea proiectelor** pe baza măsurilor incluse în **Planurile Comune de Acțiune / Strategiile de Dezvoltare Locală**, răspunzând astfel nevoilor comunităților locale.

Activitățile de consolidare a capacității furnizate de către experții ROMACT se desfășoară pe **baza nevoilor** și a solicitărilor exprimate la nivel local și au ca grupuri țintă cetățenii locali, aleșii, personalul primăriilor (funcționari publici / angajați ai diferitelor departamente), precum și diferite alte părți locale interesate (reprezentanți ai instituțiilor sanitare, școli, birouri descentralizate ale instituțiilor regionale și naționale, ONG-uri etc.).

În plus, întrucât experții și facilitatorii ROMACT sunt expuși direct implementării diverselor politici și reglementări în domeniu, lucrând direct cu angajații administrațiilor locale, Programul aduce și **dovezi din teren** cu privire la o serie de **probleme întâlnite la nivel local**. Pe baza problemelor recurente întâlnite în teren, Programul a desemnat experți care să lucreze la informări, ghiduri și rapoarte privind barierele întâlnite în **implementarea anumitor reguli și reglementări în practică**, precum și asupra problemelor existente legate de plăți și utilizarea fondurilor UE.

Aducerea schimbării

Abordarea ROMACT funcționează și aduce **rezultate concrete** în localitățile unde există **voință politică și angajament** din partea autorităților locale de a implementa procesul într-o **manieră participativă**, prin implicarea romilor și a altor persoane din comunitățile marginalizate, conform pașilor descriși în metodologia Programului.

Investițiile au șanse mai mari de a fi **sustenabile** atunci când **beneficiarii sunt implicați** și au un sentiment de proprietate asupra lor. Marginalizarea are mai multe fațete, iar îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților marginalizate reprezintă o bază puternică pentru dezvoltarea unor măsuri specifice pentru incluziunea socială a copiilor și a tinerilor. Lucrul cu comunitățile lipsite de drepturi poate fi o provocare, mai ales în contexte în care există o lipsă generală de cultură a participării la guvernarea locală.

Schimbarea pozitivă este posibilă însă dacă eforturile sunt comune în timp și pe sectoare, iar intervențiile în teren sunt **adaptate la nevoile reale ale oamenilor**.

Conducerea ROMACT

Echipele centrale ROMACT au sediul în Consiliul European, la Strasbourg, și este responsabilă de managementul general al Programului.

În fiecare țară, ROMACT este implementat de către o Echipă Națională de Sprijin formată din Ofițeri Naționali de Proiect, Coordonatori Naționali ai Facilitatorilor, Coordonatori Naționali ai Experților, Facilitatori și Experți.

Organizațiile de sprijin sunt mandatate să asigure nevoile logistice implementării procesului la nivel local de către Echipele Naționale.

Acest document a fost realizat cu asistența financiară a Uniunii Europene. Conținutul acestui document nu poate fi considerat în nici un caz ca reflectând poziția Uniunii Europene.